

**Sygn. akt: I ACa 650/14**

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

<b>Przewodniczący:</b>	<b>SSA Małgorzata Stanek</b>
<b>Sędziowie:</b>	<b>SSA Joanna Walentkiewicz - Witkowska (spr.)</b> <b>SSO del. Jolanta Żałoba</b>
Protokolant:	st. sekr. sądowy Julita Postolska

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2014 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. S. (1), K. S. (2), B. S. (1) i P. S.**

przeciwko **Wojewódzkiemu (...) w Ł. i (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji powodów oraz pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 4 marca 2014r. sygn. akt I C 167/13

- 1. oddała wszystkie apelacje;**
- 2. znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty postępowania apelacyjnego.**

**Sygn. akt I ACa 650/14**

## UZASADNIENIE

**W pozwie z dnia 31 stycznia 2013 r. powodowie K. S. (1) K. S. (2) wnieśli o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanych in solidum Wojewódzkiego (...) w Ł. i (...) Zakładu (...) w Ł. kwot po 300.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę i cierpienia związane ze śmiercią syna I. S., natomiast powodowie B. S. (1), P. S., M. P. (1) i M. P. (2) wnieśli o zasądzenie na swoją rzecz od w/w pozwanych in solidum kwot po 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę i cierpienia związane ze śmiercią wnuka I. S.. Powodowie wnieśli ponadto o zasądzenie od pozwanych solidarnie na**

***swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.***

Pozwany (...) Zakład (...) w Ł. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa pełnomocnika będącego radcą prawnym wraz z opłatą od pełnomocnictwa.

Pozwany (...) im. M. P. w Ł. nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie. podniósł, że roszczenia powodów są wygórowane.

Na rozprawie w dniu 5 czerwca 2013 r. obydwaj pozwani oświadczyli, że nie kwestionują zasady swojej odpowiedzialności, a jedynie wysokość roszczeń powodów.

Pismem procesowym złożonym na rozprawie w dniu 19 lutego 2014 r. pełnomocnik powodów rozszerzył powództwo w zakresie odsetek i wniósł o zasądzenie od pozwanych in solidum na rzecz powodów kwot żądanych w pozwie z ustawowymi odsetkami od dnia następnego po dniu doręczenia odpisów pozwów pozwanym do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 4 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w Łodzi I Wydział Cywilny :

1. zasądził od Wojewódzkiego (...) w Ł. i (...) Spółki Akcyjnej w W., z tym zastrzeżeniem, że zapłata dokonana przez jednego z pozwanych zwalnia z zapłaty drugiego z pozwanych do wysokości zapłaconej kwoty, tytułem zadośćuczynienia, na rzecz:

a) K. S. (1) kwotę 150.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 marca 2013 r. do dnia zapłaty;

b) K. S. (2) kwotę 150.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 marca 2013 r. do dnia zapłaty;

c) B. S. (1) kwotę 25.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 marca 2013 r. do dnia zapłaty;

d) P. S. kwotę 25.000 zł, z odsetkami ustawowymi od dnia 1 marca 2013 r. do dnia zapłaty;

e) M. P. (1) kwotę 25.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 marca 2013 r. do dnia zapłaty;

f) M. P. (2) kwotę 25.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 marca 2013 r. do dnia zapłaty;

2. oddalił powództwo w pozostałej części;

3. zasądził solidarnie od Wojewódzkiego (...) w Ł. i (...) Spółki Akcyjnej w W. tytułem zwrotu kosztów procesu

a) na rzecz K. S. (1) kwotę 1.250 zł

b) na rzecz K. S. (2) kwotę 1.250 zł

4. nie obciążył powodów B. S. (1), P. S., M. P. (1) i M. P. (2) obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanych;

5. nie obciążył powodów K. S. (1) i K. S. (2) nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części ich powództw;

6. nakazał pobrać solidarnie od Wojewódzkiego (...) w Ł. i (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwoty po 6.377,44 tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództw K. S. (1) i K. S. (2);

7. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz powodów B. S. (1), P. S., M. P. (1) i M. P. (2) kwoty po 208,12 zł tytułem niewykorzystanych zaliczek na koszty opinii biegłych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny, stanowiący podstawę orzekania :

I. S. urodził się w dniu (...) w Wojewódzkim Szpitalu (...) w Ł.. Powód był przedwczesny (36 tydzień ciąży), przeprowadzony drogą cięcia cesarskiego (ze względu na przedłużający się II okres porodu). I. S. urodził się bez oznak życia, bładny, wiotki, bez czynności serca i oddechu. Podjęto czynności reanimacyjne uzyskując po 15 minutach powrót czynności serca. Postawiono rozpoznanie: ciężka zamartwica urodzeniowa, stan po reanimacji, niewydolność oddechowa, odma opłucnowa prawostronna. Noworodek został przewieziony do (...) Kliniki (...). U noworodka nie ujawniono wad wrodzonych ani innych zmian patologicznych, które mogłyby świadczyć o niezdolności do samodzielnego życia poza organizmem matki. Dziecko zmarło w dniu 25 lutego 2012 r. z powodu niewydolności wielonarządowej.

Prowadzenie porodu w trzecim dniu hospitalizacji K. S. (1) było nieprawidłowe.

(...) SA zawarł z Wojewódzkim (...) w Ł. umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakładów opieki zdrowotnej potwierdzoną polisą nr (...), obejmującą okres ubezpieczenia od dnia 30 września 2011 r. do dnia 30 września 2012 r.

W dniu 26 marca 2012 r. pełnomocnik powodów zgłosił szkodę pozwanemu Szpitalowi, wnosząc o wypłatę na rzecz K. S. (1) K. S. (2) kwot po 250.000 zł, natomiast na rzecz B. S. (1), P. S., M. P. (1) i M. P. (2) kwot po 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę i cierpienia wywołane śmiercią dziecka i wnuka I. S..

Szpital przekazał zgłoszenie szkody swojemu ubezpieczycielowi – (...) SA.

U powódki K. S. (1) występują zaburzenia stresowe pourazowe związane z przeżyciami dotyczącymi okoliczności porodu (konieczność przeprowadzenia zabiegu CC, ciężki stan dziecka). Powódka przeżywała następnie bardzo silny stres związany z niepewnością co do rokowań dla życia dziecka. Stres pogłębiał się w związku z pogarszającym się stanem dziecka, a następnie z powodu jego śmierci, sekcji zwłok, pogrzebu. Życie powódki zmieniło się, nie ma w niej radości życia, odczuwa niechęć do aktywności, obniżenie nastroju, płacze, ma koszmarne sny, na jawie również wciąż przeżywa cierpienia synka, jego śmierć. Zmieniły się jej plany na przyszłość i zdecydowała, że nie będzie mieć więcej dzieci z lęku przed przeżyciem podobnej traumy. Powódka powinna poddać się psychoterapii z uwagi na zły stan psychiczny, w jakim się znajduje, wymagałaby również farmakoterapii celem próby podwyższenia nastroju i uregulowania snu.

U powoda K. S. (2) występują zaburzenia adaptacyjne pod postacią reakcji depresyjnej przedłużonej. Zaburzenia te powstały w związku z dramatycznymi okolicznościami narodzin syna powoda, niepewnymi rokowaniami co do jego przeżycia i jego śmiercią. Istniejące zaburzenia powodują zmiany w funkcjonowaniu powoda. Powód jest w obniżonym nastroju, nie ma chęci do życia, wykonuje tylko konieczne czynności, utracił radość życia, jego przyszłość uległa załamaniu. Zaistniała sytuacja ma wpływ na decyzję powoda co do posiadania dzieci w przyszłości, a więc rzutuje na całe dalsze życie powoda. Powód powinien poddać się psychoterapii, z uwagi na potrzebę uwolnienia uczuć związanych z przeżyty sytuacją traumatyczną oraz celem lepszej komunikacji z żoną. Powinien również podjąć leczenie psychiatryczne celem podniesienia nastroju.

U powoda P. S. występują zaburzenia adaptacyjne pod postacią reakcji depresyjnej przedłużonej o obrazie obniżenia nastroju, zaburzeń snu, płaczliwości, drażliwości. Zaburzenia te powstały w związku z traumatycznymi przeżyciami jakimi stały się dla powoda okoliczności narodzin wnuka i jego śmierć. Stan psychiczny powoda powoduje utrudnienia w codziennym funkcjonowaniu, jego życie i życie rodziny przebiega inaczej niż przed tragedią. Powód powinien poddać się leczeniu psychiatrycznemu celem podniesienia nastroju i poprawy w zakresie drażliwości i jakości snu.

U powódki B. S. (1) występują zaburzenia adaptacyjne pod postacią reakcji depresyjnej przedłużonej o obrazie obniżenia nastroju, niepokoju, zaburzeń snu, płaczliwości, zaburzeń koncentracji uwagi. Zaburzenia te powstały w związku z traumatycznymi przeżyciami jakimi stały się dla powódki okoliczności narodzin wnuka i jego śmierć. Stan psychiczny powódki powoduje utrudnienia w codziennym funkcjonowaniu, szczególnie w miejscu pracy powódki, co przy jej zawodzie pielęgniarki powoduje dodatkowo osłabienie zaufania do siebie i obniża komfort pracy. Powódka

powinna poddać się leczeniu psychiatrycznemu celem podniesienia nastroju, zniwelowania niepokoju i poprawy koncentracji uwagi.

U powoda M. P. (2) występują zaburzenia adaptacyjne pod postacią reakcji depresyjnej przedłużonej o obrazie obniżenia nastroju, zaburzeń snu, płaczliwości. Zaburzenia te powstały w związku z traumatycznymi przeżyciami jakimi stały się dla powoda okoliczności narodzin wnuka i jego śmierć. Stan psychiczny powoda powoduje utrudnienia w codziennym funkcjonowaniu. Mimo krótkiego czasu życia wnuka powód mocno się z nim związał emocjonalnie i odczuwa ciągły jego brak. Powód powinien poddać się leczeniu psychiatrycznemu celem podniesienia nastroju i poprawy jakości snu.

U powódki M. P. (1) występują zaburzenia adaptacyjne pod postacią reakcji depresyjnej przedłużonej o obrazie obniżenia nastroju, płaczliwości, braku radości życia, wycofania. Zaburzenia te powstały w związku z traumatycznymi przeżyciami, jakimi stały się dla powódki okoliczności narodzin wnuka i jego śmierć. Stan psychiczny powódki powoduje utrudnienia w codziennym funkcjonowaniu. Powódka powinna poddać się leczeniu psychiatrycznemu celem podniesienia nastroju.

Powodowie B. S. (1), P. S., M. P. (1) i M. P. (2) nie zgłosili się do lekarza psychiatry celem konsultacji lub ewentualnie leczenia psychiatrycznego. Każdy z powodów radził sobie z dolegliwościami i objawami zaistniałymi po śmierci wnuka na własną rękę. Powodowie mimo trudności w funkcjonowaniu po śmierci wnuka powrócili do pełnienia wszystkich wcześniejszych ról, a więc zaadaptowali się do konieczności dużego wysiłku psychicznego ponoszonego na co dzień. Starali się żyć normalnie. Nie zdawali sobie sprawy, że ich stan zdrowia jest zły, trudności w funkcjonowaniu przypisywali smutkowi i żalowi po śmierci wnuka. Nie mieli świadomości, że ich stan psychiczny wymaga leczenia psychiatrycznego.

Powodowie K. i K. S. (1) podjęli terapię psychologiczną, odbyli około 10 spotkań z psychologiem. Byli oni przygotowani na przyjęcie dziecka, mieli kupione wszystkie rzeczy. Obecnie K. i K. S. (1) wykluczają posiadanie dzieci.

Powodowie P. i B. S. (1) nie mają innych wnuków, oprócz syna K. mają córkę, która ma 30 lat, jest panną, nie ma dzieci. M. i M. P. (1) również nie mają innych wnuków, oprócz córki K. mają drugą córkę, która ma 33 lata i nie ma dzieci.

Sąd Okręgowy przyjął, że w okolicznościach sprawy niniejszej odpowiedzialność pozwanego Szpitala za śmierć I. S. wynika z art. 430 KC. Zasada odpowiedzialności pozwanego nie była kwestionowana. W związku z powyższym nie budzi również wątpliwości zasada odpowiedzialności pozwanego (...) S.A. w Ł., wynikająca z zawartej ze Szpitalem umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakładów opieki zdrowotnej.

Ustalając wysokość należnego powodom zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę przede wszystkim rozmiar krzywdy doznanej przez powodów, która w przypadku rodziców jest jednak znacznie wyższa niż w przypadku dziadków. Cierpienie spowodowane śmiercią dziecka jest szczególnie dotkliwie. Powodowie K. i K. S. (2) stracili jedyne syna. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że pomimo upływu dwóch lat od śmierci syna, powodowie nadal nie są w stanie się pogodzić z jego odejściem. Odczucia te są tak nasilone, że powodowie deklarują obecnie, że więcej dzieci już mieć nie będą, chociaż nie ma do tego żadnych przeciwwskazań medycznych. W przypadku pozostałych powodów, chociaż niewątpliwie dla nich również śmierć wnuka była źródłem poczucia wielkiej krzywdy, sytuacja jest jednak inna. Zarówno bowiem P. i B. S. (2), jak M. i M. P. (1) mają dzieci i dla nich strata wnuka nie oznacza straty jedynej osoby, na którą mogliby przelać swoje uczucia.

Ostatecznie Sąd Okręgowy uznał, że odpowiednią kwotą zadośćuczynienia w przypadku każdego z rodziców będzie kwota 150.000 zł, natomiast w przypadku każdego z dziadków 25.000 zł. Osoby, które pomimo doznanej straty starają się funkcjonować (przynajmniej na zewnątrz) normalnie nie cierpią mniej, a wręcz przeciwnie – taka postawa kosztuje znacznie więcej i wymaga znacznie większego uznania, niż ukierunkowanie całej swojej energii życiowej na przeżywanie żałoby po stracie osoby bliskiej. Przyjęcie koncepcji, iż zadośćuczynienie powinno być tym wyższe im

ktos gorzej radzi sobie ze stratą osoby najbliższej byłoby niczym nieuzasadnionym pokrzywdzeniem osób silniejszych psychicznie, które starają się przezwyciężyć swój ból i cierpienie.

O odsetkach ustawowych od zasądzonych kwot Sąd orzekł na podstawie art. 481 par. 1 KC, zasądzając je od dnia następnego po doręczeniu pozwanym odpisów pozwu.

O kosztach procesu w odniesieniu do powodów K. i K. S. (2) orzeczono na podstawie art. 100 KPC. Każdy z powodów wygrał sprawę w 50%. Rozliczenie kosztów poniesionych przez strony przy uwzględnieniu stopnia, w jakim każda ze stron wygrała sprawę uzasadniało zasądzenie na rzecz powodów kwot wskazanych w pkt. 3 wyroku.

Na podstawie art. 102 KPC Sąd nie obciążył pozostałych powodów obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanych. Pozostali powodowie wygrali sprawę w 25%. Rozliczenie kosztów procesu według zasad art. 100 KPC spowodowałoby konieczność zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanych. W orzecznictwie przyjmuje się, że ocena „wypadków szczególnie uzasadnionych” w rozumieniu powołanego przepisu powinna obejmować zarówno okoliczności danej sprawy, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, w tym sytuację majątkową strony nieobciążonej. W ocenie Sądu okoliczności sprawy, w której wysokość zasądzonego roszczenia była w głównej mierze uzależniona od uznania Sądu, uzasadniają zastosowanie wobec powodów instytucji przewidzianej w art. 102 KPC.

Na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - Dz.U. 10.90.594 w zw. z art. 102 k.p.c.). Sąd nie obciążył powodów K. S. (1) i K. S. (2) nieuwiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części ich powództw.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyły apelacją obie strony.

Powodowie zaskarżyli wyrok w części oddalającej powództwo:

- wobec powódki K. S. (1) - co do kwoty 50.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1marca 2013 r. do dnia zapłaty;
- wobec powoda K. S. (2) - co do kwoty 50.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1marca 2013 r. do dnia zapłaty;
- wobec powódki B. S. (1) - co do kwoty 5.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1marca 2013 r. do dnia zapłaty;
- wobec powoda P. S. - co do kwoty 5.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1marca 2013 r. do dnia zapłaty;
- wobec powódki M. P. (1) - co do kwoty 5.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1marca 2013 r. do dnia zapłaty;
- wobec powoda M. P. (2) - co do kwoty 5.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1marca 2013 r. do dnia zapłaty;

oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zawartego w pkt 3 skarżonego wyroku.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucili naruszenie prawa materialnego, tj. art. 446 § 4 k.c. przez błędną jego wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, polegające na zasądzeniu na rzecz powodów zaniżonego zadośćuczynienia za śmierć jedyne go syna i wnuka, które to zadośćuczynienie nie stanowi sumy odpowiedniej w rozumieniu naruszonego przepisu.

Na podstawie art. 368 § 1pkt S k.p.c. wnieśli o:

I. zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie i zasądzenie od pozwanych in solidum następujących kwot:

- a. na rzecz powódki K. S. (1) - kwoty 50.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1marca 2013 r. do dnia zapłaty;
- b. na rzecz powoda K. S. (2) - kwoty 50.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1marca 2013 r. do dnia zapłaty;
- c. na rzecz powódki B. S. (1) - kwoty 5.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1marca 2013 r. do dnia zapłaty;

- d. na rzecz powoda P. S. - kwoty 5.000 zł wraz z odsetkami ustawowym i od dnia 1marca 2013 r. do dnia zapłaty;
- e. na rzecz powódki M. P. (1) - kwoty 5.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1marca 2013 r. do dnia zapłaty;
- f. na rzecz powoda M. P. (2) - kwoty 5.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1marca 2013 r. do dnia zapłaty.

II. zasądzenie od pozwanych in solidum na rzecz powodów K. S. (1) i K. S. (2) kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, za obie instancje według norm przepisanych;

III. zasądzenie od pozwanych in solidum na rzecz powodów B. S. (1), P. S., M. P. (1) i M. P. (2) kosztów procesu za postępowanie apelacyjne, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych.

(...) S.A. w W. zaskarżył w części wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 4 marca 2014 r.

1) w punkcie 1. ppkt a i 1. ppkt b sentencji w zakresie, w jakim Sąd zasądził od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powódki K. S. (1) i K. S. (2) tytułem zadośćuczynienia kwotę przekraczającą 100.000 zł, a więc co do kwoty 50.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2013 r. do dnia zapłaty;

2)w punkcie 3. ppkt a) oraz w punkcie 3. ppkt b) sentencji w zakresie kosztów procesu;

3) w punkcie 6. sentencji w zakresie kosztów sądowych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 446 § 4 k.c. przez błędną wykładnię użytego w nim przez ustawodawcę zwrotu „odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia”, polegającą na uznaniu, że kwoty po 150.000 zł na rzecz każdego z powodów są „odpowiednimi” sumami w rozumieniu powołanego przepisu i wniósł o :

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonej części;
- 2) zmianę postanowienia o kosztach procesu, zawartego w punkcie 3. ppkt a) oraz w punkcie 3. ppkt b) sentencji;
- 3) zmianę postanowienia o kosztach sądowych zawartego w punkcie 6 sentencji ;

Wniósł także o zasądzenie od każdego z powodów na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika będącego radcą prawnym.

Wojewódzki (...) w Ł. zaskarżył wyrok :

1.w punkcie 1 a i 1 b zasadzającym na rzecz powodów kwotę ponad 100 000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 marca 2013 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia

2.w punkcie 4 nie obciążającym powodów B. S. (1), P. S., M. P. (1) i M. P. (2) obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego

3.w punktach 3 i 6 orzekających o kosztach procesu

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisu prawa materialnego, tj.art. 446 § 4 k.c., polegające na nieuwzględnieniu wszystkich okoliczności mających wpływ na wysokość zadośćuczynienia i przyjęciu, iż właściwa jego kwota wynosi 150 (...) zł, co doprowadziło do zasądzenia zawyżonej jego wysokości w stosunku do powodów K. i K. S. (2).

Wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w zaskarżonej części, tj. zasadzającej zadośćuczynienie na rzecz K. S. (1) K. S. (2) w kwocie ponad 100 (...) zł oraz

- zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu za I. od oddalonej części ich powództw, a także
- zasądzenie kosztów procesu za II instancję wg norm przepisanych,

### **Sąd Apelacyjny zważył :**

Żadna z apelacji nie zawierała zarzutów, mogących skutkować podważeniem prawidłowości wydanego wyroku, wobec czego wszystkie podlegały oddaleniu.

Wszystkie apelacje zawierają zarzut naruszenia prawa materialnego - przepisu art. 446 § 4 k.c. . Analizując okoliczności faktyczne sprawy Sąd Apelacyjny nie przyjął, jak chcą skarżący, że zasądzone na rzecz powodów zadośćuczynienie nie ma cech odpowiedniości i nie jest ani rażąca za niskie, ani rażąco zawyżone . Judykatura wypracowuje stopniowo zasady ustalania zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę , jakie może być przyznane najbliższym członkom rodziny na mocy analizowanego przepisu . Wskazuje się, że zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, która nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Nie jest ono zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienia szkody majątkowej. Jedynie rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na jego umiarkowany wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny i materialny pokrzywdzonego. Przesłanka "stopy życiowej" ma więc charakter uzupełniający i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawić zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników, kształtujących jego wymiar. Jego celem jest kompensacja doznanej krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego, wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji ( tak m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 października 2012 r. I ACa 439/12 LEX nr 1223149, wyrok SN z 10 maja 2012 r. IV CSK 416/11 Lex nr 1212823).

W literaturze i orzecznictwie wskazuje się, że na rozmiar krzywdy, o której mowa w powołanym przepisie, mają wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, wiek pokrzywdzonego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, LEX 279/10 wyrok SN z 10 maja 2012 r. IV CSK 416/11 Lex nr 1212823).

Krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. Każdy przypadek należy traktować indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, przy czym ocena ta powinna opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego.

Wyważenie odpowiedniej kwoty, w relacji do okoliczności sprawy, należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. Zarzut niewłaściwego określenia wysokości zadośćuczynienia mógłby być uwzględniony tylko wtedy, gdyby nie zostały wzięte pod uwagę wszystkie istotne kryteria, wpływające na tę postać kompensaty, bądź też gdyby sąd uczynił jedno z wielu kryteriów, decydujących o wysokości zadośćuczynienia, elementem dominującym. ( tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 24 stycznia 2000 roku III CKN 536/98- LEX 6942276, ten sam Sąd w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 kwietnia 2002 roku II CKN 605/00- LEX 484718 i w wyroku z dnia 26 września 2002 roku III CKN 1037/00 LEX 56905).

Sąd Apelacyjny pragnie podkreślić za Sądem Najwyższym ( wyrok z dnia 15 września 1999 r. (III CKN 339/98, OSNC 2000/3/58), że zarzut zawyżenia kwoty zadośćuczynienia może być w postępowaniu apelacyjnym skuteczny tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza zasady ustalania zadośćuczynienia, przy czym w ramach kontroli instancyjnej nie jest możliwe wkraczanie w sferę swobodnego uznania sędziowskiego. Nadto tylko „rażące” zawyżenie przyznanej kwoty zadośćuczynienia uzasadniałoby kontrolę instancyjną w tym zakresie.

Oceniając wysokość przyznanego powodom zadośćuczynienia, Sąd Apelacyjny uznał, że do jego ustalenia doszło bez naruszenia przepisu art. 446 § 4 k.c. Argumenty przytoczone przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazują na uwzględnienie wszystkich okoliczności istotnie wpływających na rozmiar krzywdy powodów i indywidualizujących roszczenie, oparte na treści powołanego przepisu. Zadośćuczynienie po śmierci I. S., który zmarł po ciężkim porodzie i czterech dobach życia zasądzone zostało na rzecz osób najbliższych – rodziców, a także dziadków. Nie ulega wątpliwości, że właśnie obiektywna ocena sytuacji K. K. S. (3) przyjąć, że krzywda wywołana śmiercią dziecka jest dla rodziców jedną z najbardziej obciążających i dotkliwych, zwłaszcza że dotknęła młodych ludzi, którzy oczekiwali pierwszego i jak na razie jedyne dziecko i którzy byli w pełni przygotowani do pełnienia roli rodziców. W przyjściu na świat dziecka pokładali ogromne nadzieje na zmianę jakości swego dotychczasowego życia. Oboje rodzice dziecka wymagają terapii psychologicznej, wręcz leczenia występujących nadal zaburzeń, wywołujących stałe obniżenie nastroju i uregulowania snu. Traumatyczne przeżycia wracają w czasie toczących się spraw sądowych. Aktywny udział w toczącym się procesieikarnym powodujepowrót traumy, związanej z przebiegiem samego porodu, uzyskaniem informacji o bardzo złym stanie dziecka i złych rokowań co do możliwości przeżycia, nie mówiąc już o godnym życiu. Oboje powodowie do końca procesu przejawiali kategorię niechęć do posiadania kolejnego dziecka, choć jak wynika z wyjaśnień złożonych w toku rozprawy apelacyjnej przeprowadzili jednak konsultacje, mające na celu ustalenie czy są jakieś przeciwwskazania do posiadania potomstwa.

Przy ustalaniu wysokości należnego K. i K. S. (1) zadośćuczynienia nie można jednak pominąć argumentów zawartych w apelacjach obu pozwanych. Powodowie to osoby młode, które miejmy nadzieję, po dobrze poprowadzonej terapii zdecydują się na posiadanie potomstwa, co w jakiś sposób pozwoliłoby złagodzić poczucie krzywdy, a przynajmniej dałoby podstawy do odzyskania równowagi psychicznej i wymusiłoby skoncentrowanie energii życiowej na bieżących sprawach. Nie da się też pominąć okoliczności, że kilka dni życia dziecka i poprzedzający okres ciąży związany z oczekiwaniem narodzin nie wytworzyły jeszcze tak silnej więzi emocjonalnej, jaka tworzyłaby się z każdym kolejnym etapem życia dziecka. Ta więź ulega w życiu każdego ciąglemupogłębianiu na skutek wspólnie spędzanego czasu, wspólnych przeżyćdobrych i złych chwil, kolejnych ważnych dni w życiu każdego z członków rodziny. Nie ma też w sprawie żadnych obiektywnych dowodów, pozwalających powiązać zapalenie mięśnia sercowego u powoda K. S. (2) z sytuacją zaistniałą po śmierci I.. Ten związek musi pozostać jedynie w sferze przypuszczeń.

W warunkach zasądzenie przez Sąd I instancji zadośćuczynienia w kwotach po 150.000 złotych na rzecz rodziców odpowiada rozmiarowi doznanej krzywdy i wszystkim istotnym okolicznościom rzutuującym na jego wysokość, tak in plus, jak i in minus.

Sąd I instancji także w sposób odpowiedni ocenił rozmiar krzywdy po stronie dziadków, którzy żywo uczestniczyli w krótkim życiu I., wspierali K. w ciąży, oboje rodziców w okresie porodu, wyczekiwali pierwszego i jak na razie jedyne wnuka. Zarówno P. i B. S. (1), jak i M. i M. P. (4) dzieci i szanse na posiadanie wnuków. Wszyscy przejawiają zaburzeniaadaptacyjne pod postacią przedłużonej reakcji depresyjnej o obrazie obniżenia nastroju, zaburzeń snu, płaczliwości, trudności w codziennym funkcjonowaniu Wszyscy wymagają leczenia psychiatrycznego, nieuświadomianego do czasu kontaktu z psychologiem w toku procesu. Zakres ich cierpień i poczucie krzywdy jest jednak inne niż rodziców dziecka. Kwota 25.000 złotych uwzględniona przez Sąd I instancji jest adekwatna do rozmiaru doznanej krzywdy. Argumenty powołane wyżejwobec K. i K. S. (2), a dotyczące więzi emocjonalnych, odnoszą się także do dziadków.

Z tych względów Sąd Apelacyjny oddaliłwszystkie apelacje, na podstawie art. 385 k.p.c.

Na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 §1 k.p.c. Sąd zniósł między stronami koszty postępowania apelacyjnego.